

LA CAPELLA DE SANT SEBASTIÀ

La característica més remarcable del Mataró del segle XVI és la construcció de la muralla, garantia de la defensa permanent de la vila i de la seguretat dels seus habitants. Joaquim Llovet, en la monografia *La Ciutat de Mataró*, indica les dades de la seva construcció, que finalitza a partir del 1583 amb l'edificació dels cinc portals anomenats del garet d'En Quendo, de Can Feliu, de Can Bou, de Barcelona i d'En Mascort, i del portalet de la penya d'En Roig.

El portal de Barcelona era el més important de tots, per ésser l'entrada a la vila des del camí de la capital del Principat. Per això posseïa esculturades les armes del Rei, de la Vila i les de la ciutat de Barcelona, probablement indicatives del privilegi del "carretatge". Tenia dues torres, una a cada costat de la porta. És molt possible que la decoració de la façana del portal, d'estil renaixement, amb "caps de bou" esculturats en un dels seus frisos, fos l'origen del malnom mataroní, avui evolucionat en "caps grossos".

Imatge de Sant Sebastià, de la Capella de Sant Sebastià del carrer de Barcelona (segle XVII). Desapareguda el 1936.
Fotografia Mn. Joan Colomé i Trinxé.
Col·lecció Parés de Mataró.-

Sobre el portal, a la segona meitat del segle XVII, els habitants del carrer de Barcelona, edifiquen la Capella de Sant Sebastià, prèvia autorització del Consell de la Vila o Ajuntament (1653). La construcció de la capella vindria motivada molt probablement pel record dels estralls de la pesta, declarada a Mataró els anys 1652 i 1653, fet que a la vegada determina l'advocació del Sant, invocat com a protector (juntament amb Sant Roc) contra la pesta. L'any 1696 s'autoritza de col·locar a la capella un retaule de rajola de València. A més la capella té un petit campanar amb una campana. La capella persisteix sobre el portal fins l'any 1857, en que desapareix en ésser enderrocat el Portal de Barcelona.

Però s'edificarà de nou en una part del terreny que ocupava la muralla. Per a fer front a les despeses de la nova construcció l'Ajuntament de la Ciutat pacta amb el mestre d'obres Josep Arch l'edificació de la capella i, a canvi, li atorga el dret d'obrar sobre la mateixa i d'ocupar la resta de terreny deixat lliure per la muralla a la Baixada de Santa Anna. Josep Arch, a més a més, s'obliga a fer diverses obres d'embelliment a la Plaça de Santa Anna.

A finals del 1858 són ja acabades les obres de la capella, a la façana de la qual s'han col·locat els antics escuts existents al portal de Barcelona. Josep Arch construeix conjuntament amb la capella l'interessant edifici neoclàssic que, des d'aleshores, s'integra totalment al conjunt de la Plaça de Santa Anna.

La situació de ruïna de l'esmentat edifici i el corresponent enderroc (1980) determinen per segona vegada la desaparició de la capella. Però avui l'edifici és ja reconstruït, respectant la propietat pública de l'espai de l'antiga capella.

Ara és el moment de plantejar l'ordenació d'aquest espai. La nostra proposta inclou la situació d'una nova imatge de Sant Sebastià i la incorporació d'un mural amb referències concretes a la pesta del 1652, al Portal de Barcelona i als "caps de bou" mataronins.

M. S. i P.

PREMI VILA D'ARENYS

Pere M. Ibern i Regàs i Imma Caballé i Martín, membres de l'Equip del Museu Arxiu de Santa Maria, obtingueren el Premi "Vila d'Arenys" corresponent a l'actual any 1982, amb el treball "*El Carnestoltes arenyenc al segle XIX*". Properament serà editat per l'Ajuntament d'Arenys de Mar amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya i l'Arxiu Històric Fidel Fita.

LA VIL·LA ROMANA DE FIGUERA MAJOR, MATARÓ. (RECORDS LLUNYANS)

Marià Ribas i Bertran ha commemorat els seus vuitanta anys amb l'edició del treball *La vil·la romana de Figuera Major. Mataró. (Records llunyans)*, referència de la seva introducció al camí de l'arqueologia.

"Quan hom ha acumulat un bon feix d'anys i té la sort de recordar clarament les coses tal com foren viscudes, sense fantasies que les puguin estranyer, sent instintivament un íntim atractiu recordant i tornant a recordar els fets més feliços de la seva vida de noi". Ho diu el mateix Marià Ribas, al començament de l'edició. Precisament perquè la troballa de la vil·la, l'any 1915, a la vinya del seu avi, tocant el torrent d'En Pregària, va significar el seu inici com a arqueòleg i investigador.

Al passat número 13 dels FULLS valoràvem la gran aportació historiogràfica de Marià Ribas i Bertran i la seva constant dedicació. Avui, a més a més, hem de felicitar-lo pels seus vuitanta anys.